

Preken

Uitgave van de Opstandings- en Detakerk

6 januari 2013

Epifanie

Matteus 2:1-12

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Zo is het dus begonnen. Met drie vreemdelingen. Ze kwamen van ver. Hoorden er helemaal niet bij. Wisten van toeten nog blazen. Stelden zelfs de domste vragen. En dat was dus de eerste 'gemeente van Christus' volgens Matteüs. Het begin van de gemeente van Christus is dat alle grenzen worden opgeheven. Dat binnen en buiten niet bestaan. Het meest kostbare verhaal van Israël – het verhaal van de Messias van Israël - wordt opengesteld voor de hele wereld. En met dat openzetten van alle deuren begon de kerk. Die open deur, dat was de kerk. Kerk leeft aan haar grenzen. Het hart van de kerk, de kern, zit niet in haar midden. Het hart van de kerk is haar rand. Niets zo randkerkelijk als de kerk zelf, of ze is geen kerk. De grens, de rand van de kerk is de plek waar het gebeurt. Daar leeft de kerk. Daar leert de kerk. Daar leert de kerk zelf wat het betekent: kerk zijn. Pas in de ontmoeting met 'vreemdelingen' leert kerk wie ze zelf is.

Goede mensen, drie jaar geleden, eind december 2009, nam de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Enschede een ingrijpend besluit. 'Geloven in Enschede', zo hebben we dat besluit samengevat. Wij geloven niet in ons zelf, spraken we daarmee uit. Onze kerk is, onze wijkgemeentes zijn, hoe fijn we ze ook ervaren, geen doel in zichzelf. Het doel van de kerk is dat ze in een levende relatie staat met de wereld waar ze deel van is. In ons geval de stad waar we deel van zijn. En daarom dus: geloven in Enschede. Dat besluit was ingrijpend. Want eerlijk gezegd waren we als Protestantse Gemeente Enschede behoorlijk in onszelf gekeerd. Dat overkomt misschien wel elke organisatie. Maar als zo'n organisatie dan ook nog eens hevig krimpt, zoals de kerk krimpt, dan wordt het haast onmogelijk om nog de blik naar buiten te verleggen. Binnen zijn er immers al zorgen genoeg. Omdat het eigene zozeer bedreigd was, door krimp, door gaten, werd het eigene té belangrijk. Begrijpelijk, logisch..., maar een kerk die vooral het eigene koestert... loopt een groot risico niet echt kerk meer te zijn...

En daarom zijn we drie jaar geleden prioriteiten gaan verleggen. We zijn anders naar onszelf gaan kijken. Onze rand is onze kern! En daarom hebben we ons zelfbeeld bij wijze van spreken binnenstebuiten gedraaid. Onze missie werd: Geloven in Enschede - en het is heel bewust niet duidelijk waar in die zin nu precies de accenten vallen.

Sinds 2009 is er veel gebeurd. We hebben wel zeker hard gewerkt aan onze contacten met de stad waar we deel van zijn. En vaak met mooi resultaat. Zomiac Lonneker, het kleinschalig podium midden in het dorp, draait geweldig. De diaconie heeft levende

contacten met de stichting Present, met het Huis van Verhalen, met de Voedselbank, met het Timonhuis. Samen met de bibliotheek, Concordia, de Leendert Vriestichting, café Forum, Podium Twente, lokale huisartsen en wie al niet meer organiseerden we Veertigdagen-lang een stadsgesprek over de vragen die samenhangen met het Levenseinde. Een gesprek dat voorwaar ergens over ging!!! Het Citypastoraat zijn we alleen maar belangrijker gaan vinden. We snappen veel beter waarom juist daar onze meest voldane vrijwilligers rondlopen. Het OCP is een brón van geloof. Als we alle andere kerkelijke deuren moeten sluiten, dan zouden misschien die deur, die open deur van het Citypastoraat, midden in de stad, wel de laatste deur moeten zijn die we met elkaar open houden, zo zou je kunnen zeggen... En in ieder geval kunnen en willen we in ons wijkwerk de komende jaren heel veel leren van de werkwijze van het Citypastoraat. Actief naast mensen gaan staan, niet omdat ze lid zijn van onze club, maar omdat we ze tegenkomen.

We hebben hard gewerkt aan de vespers op koopzondagen, waar we ook hebben geleerd samen te werken met andere – niet kerkelijke – organisaties die actief zijn in onze binnenstad, en dat blijkt voor beide kanten leerzaam. Dat we nu voor de derde keer op rij onze nieuwjaarsdienst, met aansluitend de receptie, hier in de Grote Kerk houden heeft alles te maken met deze ontwikkeling.

Waar het om ging en waar het om gaat is, dat we ontdekten dat juist al die activiteiten aan de rand de kern betreffen van wie we zijn. En dat we ontdekten dat in een situatie van krimp juist die rand het meest bedreigd is. Omdat het eigene dan te belangrijk wordt. En daarom hebben we heel bewust de prioriteiten verschoven. Het eigene, de kerk die we kennen, die ons zo dierbaar is, concentreren we, meer en sneller dan voor 2009 gedacht. We nemen de krimp zogezegd in eigen hand in plaats van dat we hem ons laten overkomen. We bundelen - zorgvuldig - het kostbare eigene. Samen naar één centraal kerkgebouw. Ook om wat ons dierbaar is des te beter te bewaren... maar vooral om zo juist in stad én wijk ruimte te scheppen voor die rand. Die de kern is.

De wijzen uit het Oosten gaan ons voor op deze weg. Volgens een andere weg gaan ze terug, zo lasen we. Kerk is steeds weer dat je van de bekende wegen afwijkt. Andere wegen zoekt. Nieuwe wegen. Dat zal de wijzen niet meegevallen zijn. Het valt ons niet mee. Het is een proces ook van pijn, van verdriet. Maar soms is er een ster die je voorgaat. Die je lokt. Die je trekt. Die je steunt. Een ster die straalt over alles.
Amen.

Ds. J. Zuurmond